

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ, ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΧΩΔΕ

Νόμος- τομή στα έργα

Για παράδειγμα, στα νέα τιμολόγια της οδοποιίας, αυτοί που τα συνέταξαν αναφέρουν ότι η μέγιστη λογική έκπτωση πρέπει να είναι της τάξης του 13%- 15%, εκτός αν κάποιος έχει ιδιαίτερα μηχανήματα, διαθέτει ιδιαίτερη οργάνωση και εμπειρία, τότε το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί λίγο. Αν κάποιος δίνει έκπτωση 35%, ο κύριος του έργου του ζητά εγγύηση αν θα το κατασκευάσει και αν θα το κατασκευάσει σωστά. Τα φαινόμενα των μεγάλων εκπτώσεων του παρελθόντος μας είχαν συνηθίσει σε εγκατάλειψη έργων, σε κακοτεχνίες. Τώρα, αν υποθέσουμε ότι το όριο πάνω από το οποίο θα ζητηθεί πρόσθετη εγγύηση είναι το 14%, τότε σύμφωνα με το νομοσχέδιο, για κάθε μονάδα πάνω από το 14% θα δίνεται εγγύηση 0,5%. Αν η έκπτωση είναι 24%, η εγγύηση θα είναι 10%. Με 44% έκπτωση η εγγύηση φθάνει στο 35%.

- Ως τώρα, όπως αντιμετωπιζόταν η έκπτωση, έμπαιναν πολλά υποκειμενικά στοιχεία. Τώρα η έκπτωση καθίσταται υποχρεωτική για συγκεκριμένους λόγους, που περιγράφονται στο νομοσχέδιο. Αφήνονται ελάχιστα περιθώρια στην προϊσταμένη αρχή να αποφανθεί με υποκειμενικά κριτήρια. Πρέπει να εξασφαλιστούν εκπτώσεις, που να διασφαλίζουν την κατασκευή του έργου χωρίς κακοτεχνίες.

- Θέλουμε να κερδίζει ο κατασκευαστής, αλλά μέσα σε πλαίσια που να εξυπηρετούν και το δημόσιο συμφέρον, υπογράμμισε ο υπουργός. Και πρόσθεσε ότι δημιουργήθηκε τεράστιος αριθμός εργοληπτικών επιχειρήσεων, μιά οικογένεια αεριτζήδων, με συμπράξεις κλπ. Αυτός ο νόμος δεν θα επιτρέψει τους αεριτζήδες. Θα επιβάλει και την αλλαγή της γεωγραφίας των εργοληπτικών εταιρειών. Τα θεσμικά πλαίσια δεν αντιμετωπίζουν μόνον τα προβλήματα, επιηρεάζουν και τη νοοτροπία. Ούτε Δήμαρχος, ούτε Νομάρχης, ούτε υπουργός μπορεί να πεί σε κάποιον «πάρε εσύ το έργο». Θα αλλάξει η νοοτροπία και του αναδόχου και των υπαλλήλων. Εν πάση περιπτώσει «ο μελέτα χωρίς να σπάσουν αυγά δεν γίνεται». Κάνουμε τώρα την τομή και ενδιάμεσα βλέπουμε που υπάρχουν ελαττώματα, ώστε να τα βελτιώσουμε.

- Στο νομοσχέδιο τίθενται και άλλα «φίλτρα». Για παράδειγμα, αν ξεπεραστούν κάποιες προθεσμίες, μπαίνουν ποινικές ρήτρες, οι οποίες αυξάνονται.

Το τέλος του μαθηματικού τύπου

Ο κ. Σουφλιάς έκανε μιά σύντομη αναδρομή στον τρόπο παραγωγής των δημοσίων έργων στη χώρα και τόνισε ότι από το 1979 ισχύει το σύστημα του μειοδοτικού διαγωνισμού. Το 1984 ο σχετικός νόμος καθιέρωσε το μειοδοτι-

Ως «νόμο- τομή στο θεσμικό πλαίσιο» παρουσίασε ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Γιώργος Σουφλιάς το νομοσχέδιο του υπουργείου του για το «μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημοσίων έργων και συναφείς διατάξεις», κατά τη συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής.

Ο υπουργός στην ομιλία του τόνισε ότι το νομοσχέδιο, όταν γίνει νόμος του κράτους, «θα μας δώσει ένα εξαιρετικό σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων», στο οποίο, όπως είπε, ενσωματώθηκαν πολλές προτάσεις του ΤΕΕ και των οργανώσεων. Και πρόσθεσε ότι «δεν λέμε ότι είναι το αρτιότερο των νομοσχεδίων, αλλά πιστεύουμε ότι είναι μιά πολύ σημαντική τομή, η οποία, συμπληρούμενη με το νόμο περί μελετών, με τα νέα τιμολόγια και τη βελτίωση των υπηρεσιών, θα μας οδηγήσει σε μιά νέα εποχή στο σύστημα παραγωγής έργων». Και υπογράμμισε ότι αφορά όλους τους δημόσιους φορείς, όλους του ΟΤΑ, πλήν της ΔΕΗ, που έχει ειδικό καθεστώς δημοπράτησης έργων.

Ο υπουργός διευκρίνισε ότι το νομοσχέδιο αφορά μόνον στους διαγωνισμούς που γίνονται με ανοικτή δημοπρασία με κριτήριο την οικονομική προσφορά. Δεν ισχύει για τις άλλες μεθόδους, όπως οι συμβάσεις παραχώρησης και οι συμβάσεις για μελέτη- κατασκευή έργων. Οι μέθοδοι ανάθεσης έργων για τις κατηγορίες αυτές εξακολουθούν να ισχύουν όπως είναι σήμερα.

«Ο μειοδοτικός διαγωνισμός είναι αυτός που

υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Πρέπει να υπηρετούμε και να σεβόμαστε το δημόσιο χρήμα, να παράγουμε έργα κατά τον καλύτερο τρόπο στην καλύτερη δυνατή τιμή και σε εύλογο χρονικό διάστημα. Αυτά τα εξυπηρετεί και τα υπηρετεί μόνον ο μειοδοτικός διαγωνισμός», υπογράμμισε ο κ. Σουφλιάς, ο οποίος παραδέχθηκε ότι το αδύναμο σημείο στο μειοδοτικό διαγωνισμό είναι το πρόβλημα των μεγάλων εκπτώσεων, που επιλύεται με τις ασφαλιστικές διελκίδες που θέτει το νομοσχέδιο.

Σύμφωνα με την ομιλία του κ. Σουφλιά:

- Όπως περιγράφεται ο μειοδοτικός διαγωνισμός στο νομοσχέδιο, έχει τα χαρακτηριστικά μιας διαδικασίας πλήρους διαφάνειας, αντικειμενικότητας, καμιάς δυνατότητας για υποκειμενικά κριτήρια. Οι υποψήφιοι θα καταθέτουν τα δικαιολογητικά και τις προσφορές τους και την ίδια ημέρα, παρουσία όλων θα ανοικτούν, θα καταγραφούν οι προσφορές, θα αναδειχθεί ο μειοδότης και θα ελεγχθούν τα δικαιολογητικά τους. Άρα είναι μιά διαδικασία πλήρως διαφανής.

- Για να αποφευχθούν οι υψηλές εκπτώσεις λαμβάνονται μέτρα, όπως είναι τα νέα τιμολόγια.

κό διαγωνισμό και στη συνέχεια παρουσιάστηκαν πάρα πολύ υψηλές εκπτώσεις, που έφθαναν και στο 70%. Οι λόγοι ήταν ότι δεν υπήρχε καλή δημόσια διοίκηση, αλλά κυρίως ήταν ο πακτωλός των χρημάτων που ήλθε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν πάρα πολλές επιχειρήσεις, να γίνονται πάρα πολλές δημοπρασίες, ενώ η δημόσια διοίκηση ήταν απροετοίμαστη και μάλιστα χωρίς τις αναγκαίες και πλήρεις μελέτες. Παλαιότερα η νομοθεσία προέβλεπε ότι δεν μπορεί να δημοπρατηθεί έργο χωρίς πλήρη μελέτη. Αυτό ξεχάστηκε.

Ο μειοδοτικός διαγωνισμός που ίσχυε έδωσε πολύ υψηλές εκπτώσεις, με αποτέλεσμα η Ευρωπαϊκή Ένωση να μην συμφωνεί. Έτσι, η Ελληνική Κυβέρνηση υποχρεώθηκε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα με νέες νομοθεσίες. Κατά την άποψη του κ. Σουφλιά, το 1994 η τότε Κυβέρνηση, χωρίς να αποκλείεται η Αντιπολίτευση, έπρεπε να σκεφθεί ότι ο μειοδοτικός διαγωνισμός είναι αυτός που υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Πρέπει να υπηρετούμε και να σεβόμαστε το δημόσιο χρήμα, να παράγουμε έργα κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην καλύτερη δυνατή τιμή και σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Αντί του συστήματος του μειοδοτικού διαγωνισμού, η τότε Κυβέρνηση έφερε ένα νόμο, που επέτρεπε στην προϊσταμένη αρχή να καθορίζει ότι οι χαμηλές εκπτώσεις, μετά από κάποιο όριο, δεν συμφέρουν το δημόσιο. Αποτέλεσμα ήταν η αυθαιρεσία της προϊσταμένης αρχής και έτσι οδηγηθήκαμε στη διαφθορά στην τετραετία 1994- 1998.

Το 1998 εφαρμόστηκε ο περίφημος μαθηματικός τύπος, που απέβη εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος, διότι τα έργα ήταν ακριβά, εξαιτίας της προσυνενόησης. Το σύστημα κατέρρευσε ύστερα από τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Σήμερα υπάρχει εμπλοκή στο όλο σύστημα παραγωγής των έργων, καθώς, με βάση την απόφαση της Επιτροπής του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δεν μπορεί να πάρει το έργο αυτός που βγαίνει με το μαθηματικό τύπο. Η απόφαση αναφέρει ότι «αν κάποιος έχει χαμηλότερη έκπτωση, πρέπει να αιτιολογήσει την έκπτωσή του και αν την αιτιολογήσει θα το πάρει αυτός». Το Σ.τ.Ε. έρχεται και λέει το ίδιο.

Το περασμένο Ιανουάριο, η τότε υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, έβγαλε μίαν εγκύκλιο για το πώς θα γίνεται η αξιολόγηση, διότι το σύστημα της ανάθεσης δεν ισχύει μόνον για το υπουργείο, αλλά και για τις Νομαρχίες, τους Δήμους, τις Περιφέρειες και όλο τα άλλα υπουργεία. Ενάντιον ενός αποτελέσματος, που εκδόθηκε βάση αυτής της εγκυκλίου, προσέφυγε κάποιος από τους κατασκευαστές και ορίστηκε δικάσιμος στις 17 Ιουνίου. Την ημέρα της δικάσιμου αποφασίζεται ότι πρέπει να ερωτηθεί η Ε.Ε. αν αυτός που είναι υποχρεωμένος να αιτιολογήσει την προσφορά του πρέπει να το κάνει για το σύνολο της προσφοράς ή για συγκεκριμένα σημεία που θα του ζητήσει η υπηρεσία. Η Ε.Ε. ορίζει δικάσιμο στις 15 Απριλίου 2005. Πρόκειται για έργα που δημοπρατήθηκαν από το καλοκαίρι του 2003 και καθυστερούν επί ενάμιση χρόνο με αντίστοιχη καθυστέρηση στις απορροφήσεις κονδυλίων από το Γ΄ ΚΓΠΣ.

Ο μαθηματικός τύπος, υπογράμμισε ο κ. Σουφλιάς, είναι «πεθαμένος», δεν μπορεί να εφαρμοστεί. Με το μαθηματικό τύπο μπλοκαρίστηκαν τα πάντα. Δεν υπάρχει ανταγωνισμός, εί-

Αναγκαίο το μειοδοτικό σύστημα, νεκρός ο μαθηματικός τύπος

να υποκειμενικά τα κριτήρια και με τις προαναφερθείσες αποφάσεις, είναι βέβαιο ότι τα έργα δεν θα μπορέσουν να απορροφήσουν τους κοινοτικούς πόρους. Έπρεπε λοιπόν να καταργηθεί το συντομότερο δυνατόν και να εφαρμοστεί άλλο σύστημα ανάδειξης αναδόχων.

Σχετικά με τα προβλήματα που είναι πιθανόν να δημιουργήσει στις εργοληπτικές επιχειρήσεις η αλλαγή του τρόπου ανάδειξης των αναδόχων, ο κ. Σουφλιάς τόνισε ότι «δεν είμαστε εναντίον των αναδόχων». Και εξήγησε ότι η απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων, κυρίως η κατασκευή της υποδομής αυτής της χώρας, θα γίνει από το κατασκευαστικό μας δυναμικό, το οποίο πράγματι σε ένα μεγάλο μέρος του είναι και ικανό και έχει τις δυνατότητες να κατασκευάζει και εξειδικευμένα έργα. Θα πρέπει όμως αυτό το δυναμικό να έχει μέν κέρδη, αλλά να εξυπηρετείται και το δημόσιο συμφέρον.

Συνεχής επιμόρφωση των υπαλλήλων σε συνεργασία με το ΤΕΕ

Εκτός από την ανάθεση των έργων, υπάρχει η επίβλεψη, η καλή συγκρότηση των υπηρεσιών, τα σύγχρονα τιμολόγια, τα πρότυπα τεύχη δημοπράτησης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 9 του νομοσχεδίου. Δεν πρόκειται για θέματα νομοθετικής ρύθμισης, αλλά για θέματα που θα αντιμετωπίσει μόνος του ο κάθε φορέας, δηλαδή πρέπει να έχει οργανωμένες υπηρεσίες, πρέπει οι άνθρωποι που εργάζονται και παρακολουθούν τα έργα να έχουν την ανάλογη γνώση και τη συνεχή επιμόρφωση.

Ο υπουργός ανακοίνωσε ότι ήδη σε συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος ζητείται η εφαρμογή της συνεχούς επιμόρφωσης των υπαλλήλων του υπουργείου, αλλά και όλων των φορέων του δημοσίου τομέα, για την επίβλεψη, την παρακολούθηση και την εφαρμογή των νόμων στα έργα. Και τόνισε χαρακτηριστικά: «Στα υπουργεία οι αρμόδιοι μηχανικοί είναι καλοί, αλλά δεν έχει γίνει ποτέ επιμόρφωση και η νομοθεσία είναι διάσπαρτη. Πολλοί, χωρίς να φταίει οι ίδιοι, δεν βγαίνουν για παρακολουθήσουν τα έργα»

Μόλις το νομοσχέδιο γίνει νόμος του κράτους, την ίδια ημέρα θα υπογραφούν τα νέα, σύγχρονα τιμολόγια για την οδοποιία και τα υδραυλικά έργα, που καλύπτουν το 90- 95% των έργων και τον επόμενο μήνα τα υπόλοιπα.

Αναφερόμενος στις αμοιβές των μηχανικών του δημοσίου, ο κ. Σουφλιάς παραδέχθηκε ότι δεν αμείβονται. Όταν ένας μηχανικός επιβλέπει ένα κτίριο παίρνει μίαν αμοιβή. Ένας μηχανικός του δημοσίου έχει τις ευθύνες ενός τεράστιου έργου και οι αμοιβές του είναι μηδενικές ή ελάχιστες. Οι δημόσιοι υπάλληλοι μηχανικοί πρέπει να έχουν νομική κάλυψη. Αν όμως ο δημόσιος λειτουργός καταδικαστεί, οι δαπάνες θα είναι δικές του και όχι του δημοσίου. Το νομοσχέδιο προβλέπει αυστηρές ποινές στα όργανα, στη διευθύνουσα και προϊσταμένη αρχή, για να αποφευχθούν οι αυθαιρεσίες.

Τέλος, ο υπουργός υπογράμμισε ότι το νομοσχέδιο μπορεί να βελτιωθεί με διάλογο. Ήδη υπέβαλαν πολλές προτάσεις το ΤΕΕ και οι εργοληπτικές οργανώσεις, που έγιναν δεκτές σε μεγάλο τμήμα τους.